

Accountantsverslag 2020

Gemeente Almelo

12 mei 2021

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC ALMELO

Datum
12 mei 2021

Ons kenmerk
GEM30610-01/AV-2020

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Almelo. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2020 van de gemeente Almelo.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 23 september 2020 en ons controleplan van 29 oktober 2020. De belangrijkste openstaande punten in de controle ten tijde van het uitbrengen van deze rapportage zijn:

- Afronden controlewerkzaamheden die toezien op:
 - Afronding controle enkele posten waar nog beperkte details uitstaan bij de gemeente
 - Afronding opvolging interne reviews en andere dossier-technische zaken
- Verkrijgen van een ondertekende bevestigingsbrief.
- Voltrokken van werkzaamheden met betrekking tot gebeurtenissen na balansdatum.

Wanneer zich, als gevolg van de afwikkeling van openstaande zaken, wijzigingen voordoen ten opzichte van de bevindingen en/of standpunten zoals opgenomen in dit verslag, dan rapporteren wij dit.

Wij bespreken onze bevindingen met de commissie planning & control en de raad

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomsten met de commissie planning & control en met de gemeenteraad en zullen dan ook uw eventuele vragen beantwoorden. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de wethouder financiën, de controller en de betrokken medewerkers financiën.

Graag danken wij u en uw medewerkers voor de medewerking die wij hebben ervaren tijdens onze controle.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. H. Kuperus RA

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2020	4
Inleiding	10
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	15
De financiële positie van uw gemeente	27
Interne beheersing	31
Overige aangelegenheden	33
Bijlagen	34

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Conclusies jaarrekeningcontrole 2020

Getrouwheid en rechtmatigheid	• Wij geven een goedkeurend oordeel af voor getrouwheid en rechtmatigheid. • De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 3.200.000 respectievelijk € 9.600.000.	Slide 11
Financiële positie	• De financiële positie ultimo 2020 is verbeterd ten opzichte van 2019. Met name het gevolg van het positieve resultaat over 2020 ad. € 5,2 miljoen. • Het weerstandsvermogen bedraagt € 10,7 miljoen. De weerstandscapaciteit is lager dan de door de gemeente onderkende aanwezige risico's ad € 12,5 miljoen.	Slide 27
Interne beheersing	• Wij kunnen steunen op de IT-omgeving en hebben daarom onder meer voor de lasten, sociale uitkeringen in geld en sociale uitkeringen in natura een gedeeltelijk systeemgerichte aanpak gehanteerd. Concreet betekent dit dat wij steunen op de interne beheersingsmaatregelen rond de controle en verantwoording van inkoopfacturen, uitkeringen en declaraties van zorgaanbieders en haar vastlegging in de administratie. De gemeente heeft voldoende waarborgen aangebracht om te kunnen vertrouwen op de beheersingsmaatregelen in deze systemen. Dit resulteert tevens in een (beperkte) afname van de door ons getrokken steekproeven op de verantwoorde lasten in zijn algemeenheid en de verantwoorde lasten in het sociaal domein. • De gemeente Almelo heeft eind 2020 de eerste stappen gezet naar een uitgebreide frauderisicoanalyse, mede naar aanleiding van de "Kadernota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020-2024". Gedurende de periode daarna hebben diverse functionarissen van verschillende niveaus sessies gehouden om te komen tot een overzicht van de belangrijkste risico's die de gemeente Almelo loopt, waaronder potentiële frauderisico's. Onderdeel van deze risicoanalyse is het kwantificeren van risico's waardoor potentieel grote risico's goed kunnen worden onderscheiden van kleinere risico's. Ook hebben wij vernomen dat deze analyse een evaluatie omvat voor het identificeren van beheersmaatregelen die de gemeente heeft geïmplementeerd en het potentiële risico kan doen verminderen. Hiermee bent u in staat om ook het rest-risico te evalueren en waar nodig verdere acties op te zetten. Deze acties kunnen dan worden verankerd in de bijbehorende thema's die worden benoemd in de sturingsagenda van het directieteam. Wij bevelen wel aan om met name de kritische beheersmaatregelen waar nodig te laten toetsen door een externe- of interne auditor, waardoor u ook zekerheid krijgt dat de beheersmaatregelen werken.	Slide 32
Kwaliteit verslaggeving	• Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.	Slide 15

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Conclusies jaarrekeningcontrole 2020

Controleproces

- Bij de start van de controle waren de jaarstukken gereed, het controledossier was nagenoeg compleet. Wij hebben onze samenwerking met het ambtelijke apparaat verder verbeterd in de vorm van het vroegtijdig uitzetten van de eerste steekproeven aan het begin van onze controle, het eerder plannen van de controle op de grondexploitatie, alsmede het verder aanscherpen van onze vragen en verloop via ons portaal Deloitte Connect. Deze acties hebben het controleproces verder verbeterd. Wij willen de ambtelijke organisatie graag bedanken voor hun inzet en snelle oplevering.
- Wij hebben de controle van de jaarrekening samen met uw medewerkers uitgevoerd in de bijzondere situatie van thuiswerken als gevolg van COVID-19 (coronavirus). Deze samenwerking hebben wij als constructief ervaren.

[Slide 11](#)

Grondexploitatie

- Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten met betrekking tot de grondexploitatie bepaalt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel.
- Ons advies vanuit het verleden inzake de verbetering van de controle op de gewijzigde uitgangspunten in de grondexploitatie en een adequate audit trail was reeds opgevolgd tijdens het uitbrengen van onze managementletter in 2020. Dit heeft onder andere gezorgd voor een verbeterd controleproces rond de grondexploitaties.

[Slide 16](#)

Overige gemeentespecifieke onderwerpen

- Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa- en IMG-bijlage 2020 geconstateerd.
- Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 niet strijdig zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Almelo voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

[Slide 24](#)

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Conclusies jaarrekeningcontrole 2020

Effecten coronacrisis (exclusief sociaal domein)

- Waardering vorderingen: als gevolg van financiële problemen of tekorten bij debiteuren en andere soorten schuldenaars bestaat een toegenomen risico op het niet ontvangen van vorderingen. Wij hebben de invorderingsrisico's en daarmee de waardering van de vorderingen gecontroleerd en wij merken op dat als gevolg van diverse steun- en coulancemaatregelen (door het rijk dan wel de gemeente) nog geen sprake is van grote mutaties in de oninbare vorderingen.
- Subsidieverstrekingen: de gemeente heeft in de algemene subsidieverordening een hardheidsclausule opgenomen. Hierin staat dat het college in bijzondere gevallen kan afwijken. Dit houdt in dat ondanks gesubsidieerde instellingen niet alle prestaties hebben geleverd, de subsidies op basis van de hardheidsclausule kunnen worden vastgesteld en hiermee rechtmatig kunnen worden beschouwd.
- Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage heeft de accountant van het ROZ deze regeling gecontroleerd. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de Tozo uitkeringen (ruim € 12 miljoen) juist en rechtmatig zijn verstrekt. De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft tevens voor dat de externe accountant een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw Misbruik en Oneigenlijk beleid (M&O beleid) voor de Tozo-regeling. Wij hebben vastgesteld dat binnen uw gemeente in algemene zin procedures aanwezig zijn om misbruik en oneigenlijk gebruik te detecteren. Ten aanzien van de Tozo-regeling hebben wij echter wel geconstateerd dat de gemeente Hengelo c.q. de ROZ groep in 2020 nog geen specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld en is er geen opvolging gegeven aan de signalen vanuit het Inlichtingenbureau. De uitvoering van het M&O beleid loopt door in 2021. Afhandeling van de signalen vanuit het Inlichtingenbureau met gevolgen voor eerder afgegeven beschikking Tozo worden verantwoord in de SiSa-bijlage over 2021. Wij adviseren derhalve om in 2021 aandacht te hebben voor de toereikendheid van het M&O beleid zoals onlangs is opgesteld door het ROZ en dat de signalen vanuit het Inlichtingenbureau zullen worden opgevolgd door de ROZ groep.

[Slide 20](#)

Begrotings-rechtmatigheid	• Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijding naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in de jaarrekening (paragraaf 4.2.3). Hiermee legt uw gemeente verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2020. De geconstateerde overschrijdingen (lastenkant) die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt, hebben – vanwege de directe relatie met hogere opbrengsten - geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.	Slide 15
Schatkist-bankieren	• Met de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (= alle middelen boven een per decentrale overheid te bepalen limiet). Voor uw gemeente geldt voor 2018-2020 jaarlijks een limiet tussen de € 2.001.000 en € 2.125.000. Decentrale overheden dienen in de jaarrekening verantwoording af te leggen over het gemiddelde banksaldo per kwartaal en de over- dan wel onderschrijding van de toegestane limiet. Uit de verantwoording van het schatkistbankieren over 2018-2020 - zoals opgenomen in de toelichting op de balans - blijkt dat de gemeente Almelo gedurende 11 van de 12 kwartalen in deze periode de toegestane limiet heeft overschreden met gemiddeld € 5.933.000. In overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV, kwalificeren de afwijkingen van het schatkistbankieren als niet-financiële rechtmatigheidsfouten en wegen deze niet mee in ons rechtmatigheidsoordeel.	Slide 23

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Conclusies jaarrekeningcontrole 2020

IGM	- Na een intensief proces en onderzoek gedurende 2018 en 2019, heeft u besloten om op termijn de activiteiten van IGM te stoppen, waarvoor de nodige acties in werking zijn gesteld. Om dit mogelijk te maken is de bestaande leningenportefeuille door de gemeente geherfinancierd in 2019. De herfinanciering bestond uit het vernieuwen van een tweetal leningen voor nieuwe leningen. De nieuwe leningen zijn – evenals de leningen die zij vervangen – ‘bullit’-leningen, wat betekent dat deze aan het einde van de looptijd in één keer afgelost moeten worden. In 2020 heeft IGM middels vervroegde en reguliere aflossingen in totaal € 4,1 miljoen afgelost, waardoor ultimo 2020 te totale vordering € 8,0 miljoen bedraagt. Dit ligt in lijn met het afbouwscenario. Dit afbouwscenario houdt in dat IGM geleidelijk het vastgoed verkoopt. Echter wel met de intentie dat IGM actief zoekt naar mogelijkheden om het vastgoed te verkopen. De hiermee vrijgekomen liquiditeiten dienen dan te worden gebruikt voor een versnelde aflossing van door de gemeente verstrekte leningen. Wij gaan in ons verslag nader in op deze casus. - Wij zullen de inbaarheid van de vorderingen op IGM blijven volgen.	Slide 21
Sociaal domein	- Wij hebben in de zorguitkeringen in natura geen onzekerheden voor getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. Dit is ten opzichte van boekjaar 2019 een verbetering, gezien in dat jaar een zorgaanbieder failliet was gegaan wat leidde tot een dergelijke onzekerheid. - Wij hebben in de sociale uitkeringen in natura € 303.000 aan fouten voor getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. De fouten zien op de door de Sociale Verzekeringsbank geconstateerde getrouwheids- en rechtmatigheidsfout in de PGB's (€ 303.000). - In 2020 zijn door de gemeente toereikende aanvullende werkzaamheden verricht om de onzekerheden in PGB's weg te nemen.	Slide 22
Voorziening XL Businesspark Twente (RBT)	In 2020 zijn aanpassingen gemaakt in de looptijd van de exploitatie, namelijk een verkorting van 2 jaar, is de rentetoerekening verlaagd als gevolg van de hierboven vermelde herfinanciering en zijn de kosten van het bouw- en woonrijp maken verminderd voor zowel de gerealiseerde kosten als de nog te maken kosten. Deze aanpassingen leiden tot een daling van het verwachte tekort ad. € 11,9 miljoen ultimo 2019 naar een verwacht tekort ad. € 4,7 miljoen ultimo 2020. De aanpassingen zien onder andere op de verbeterde uitgiftetevoorzichten en daarvan afgeleid de verkorting van de looptijd van de grondexploitatie. De gemeente heeft de voorziening voor haar aandeel in het verlies, vooruitlopend hierop, verlaagd van € 2,7 miljoen ultimo 2019 naar € 1,1 miljoen ultimo 2020.	Slide 20

Bestuurlijke samenvatting controle 2020

Belangrijkste actiepunten voor boekjaar 2020

EU-aanbesteding	• Toereikende preventieve interne controles implementeren om de naleving van de Europese aanbestedingsregels structureel te borgen. De huidige interne beheersing voorziet hier onvoldoende in gedurende het jaar. De controle wordt met name nu achteraf uitgevoerd in plaats van op basis van preventieve basis middels geautomatiseerde workflows.
Sociale uitkeringen in natura	• De gemeente Almelo heeft maatregelen geïmplementeerd om de beheersing van de zorgkosten te verbeteren. De gemeente heeft daarnaast diverse verbeteringen doorgevoerd, te weten: • Naar aanleiding van het besluit van het college en CPC hebben wij ons voorstel rond de IT-Audit en Financiële audit van het sociaal domein in uitvoering gebracht. Hiervoor hebben wij diverse General IT Controls rond de relevante informatiesystemen, alsmede 27 sleutel application- en handmatige controls in het proces van het sociaal domein, getoetst. Het eindoordeel hierbij is dat wij kunnen steunen op het proces rond de verantwoording van de declaraties van zorgaanbieders, lees de sociale uitkeringen in natura. Alsook de verantwoording van de uitkeringen op grond van artikel 69 Participatiewet, lees de sociale uitkeringen in geld. Wij hebben wel geconstateerd dat op enkele gebieden de kwaliteit in enige mate achteruit gegaan is. Dit blijkt ook uit het gegeven dat wij een zestal nieuwe bevindingen hebben geconstateerd en hier mitigerende werkzaamheden op hebben moeten verrichten. Wel onderkennen wij dat de diverse verantwoordelijken direct acties hebben uitgevoerd teneinde kwetsbaarheden, die hieruit voortkomen, aan te pakken en op te lossen. Wij adviseren om deze uitgebreide audit ook voor 2021 en de toekomst te laten plaatsvinden. • Wij hebben vastgesteld dat de gemeente gedurende 2020 het huidige hoge aantal aanbieders heeft heroverwogen en geconstateerd dat dit niet bij de visie van Almelo op het sociaal domein past. De gemeente heeft diverse maatregelen getroffen zoals strengere eisen en screening bij de aanbesteding voor 2020 teneinde het aantal aanbieders hanteerbaar te maken voor de interne bedrijfsvoering. Voor de toekomst blijft het hier zaak om deze versterkte dijkbewaking te blijven toepassen;

Inleiding

Inleiding

Onze belangrijkste bevindingen

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2020

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2020 van gemeente Almelo uitgevoerd, en verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid bij deze jaarrekening.

Beperkt aantal feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle een beperkt aantal niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op het vermogen of het resultaat van de gemeente. Hiervoor verwijzen wij naar de bijlage A1a.

Feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2020 dat door de gemeenteraad is vastgesteld.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controlewerkzaamheden inzake de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij onrechtmatigheden vastgesteld die echter geen impact hebben op de strekking van de controleverklaring. Wij hebben een afwijking geconstateerd groot € 0,4 miljoen.

De begrotingsoverschrijdingen zijn in de jaarrekening toegelicht.

Wij hebben het college geadviseerd om op basis van een jaarlijks te ramen inkoopbehoefte en een actueel contractregister vooraf (preventief) vast te stellen dat de voorgenomen inkopen plaatsvinden volgens de juiste aanbestedingsprocedure.

Er is geen sprake van andere controleverschillen (feitelijke afwijkingen) ten aanzien van rechtmatigheid, met uitzondering van een geprojecteerde afwijking in de Persoonsgebonden budgetten (PGB's).

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2020.

Wij hebben geen afwijkingen geconstateerd die hebben geleid tot een onzekerheid.

Fouten en onzekerheden in de PGB-bestedingen

De PGB-bestedingen zijn door uw gemeente (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft een controleverklaring met een oordeel met beperking bij de verantwoordingen 2020 verstrekt, vanwege rechtmatigheidsafwijkingen.

Als gevolg van de fouten in de verantwoorde PGB-bestedingen in de jaarrekening 2020 van de SVB leidt dit tevens tot een afwijking in onze controle voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van in totaal € 303.000. Deze afwijking is dan ook opgenomen in het (verplichte) overzicht van controleverschillen groter dan de rapportagetolerantie ad € 160.000 die u aantreft in de bijlagen A1 en A2 van deze rapportage.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa en IMG-bijlage

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa- en IMG-bijlage 2020 geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op de WNT.

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 23 september 2020 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- De Controleverordening gemeente Almelo (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het op 25 februari 2020 door het college ingestemde normenkader 2020 - 2022.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging en is nader omschreven in het auditplan. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Almelo

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage C bij deze rapportage.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting in de jaarrekening 2020.

Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2020 uitgevoerd met inachtneming van de volgende *goedkeuringstoleranties*, zoals opgenomen in de door u vastgestelde controleverordening:

- Voor fouten bedraagt de tolerantie 1% van het totaal van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 3.200.000.**
- Voor onzekerheden bedraagt de tolerantie 3% van het totaal van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 9.600.000.**

Als *rapportagetolerantie* voor fouten en onzekerheden geldt vanuit onze beroepsvoorschriften een percentage van 5% van bovengenoemde bedragen. Wij rapporteren op grond van onze beroepsvoorschriften vanaf € 160.000.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2020.

Wij hebben het door het college en de directie toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2020 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2020 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2020 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de SiSa-bijlage).

In het onderdeel "programmaverantwoording" van het jaarverslag dient informatie te worden opgenomen met betrekking tot de vragen: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over o.a. weerstandvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag.

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van de gemeenteraad in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Tijdens onze controle hebben wij geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd.

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondexploitaties zijn geactualiseerd

De veruit grootste balanspost met betrekking tot de onderhanden projecten betreft de post 'voorraden' (grondexploitaties). De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) binnen de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- **Prijs:** de verkoopprijzen van woningen en dus van grond hebben langere tijd onder druk gestaan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

De 3 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG), en zijn ook vermeld in de paragraaf 'Grondbeleid' van het jaarverslag 2020.

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor actualisatie van de grondexploitaties, zijnde vooral de uitgangspunten voor de planning (fasering), de programmering, het prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijgingen en de gehanteerde rekenrente (renteomslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of ze redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.

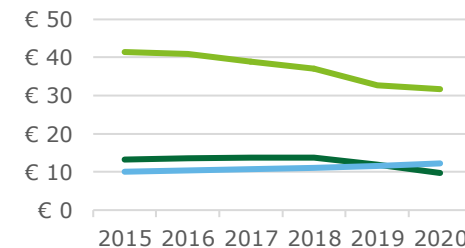
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen; met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten bepaalt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet om ons een afzonderlijk oordeel te vormen over de grondexploitatie. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

De grondexploitaties zijn door u voor de jaarrekening 2020 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd). Waar nodig zijn door u de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Uitmo 2020 is op basis hiervan € 32,1 miljoen opgenomen in de voorziening negatieve plannen, om de naar verwachting niet meer met verkopen goed te maken kosten (2019: € 31,2 miljoen) te dekken. Een overzicht van de ontwikkeling in de boekwaarden van de belangrijkste grondexploitaties en de omvang van de voorziening ter dekking van 'voorziening verlieslatend complex' (verliezen) treft u hierna aan.

Belangrijkste grexen (boekwaarde in miljoen)

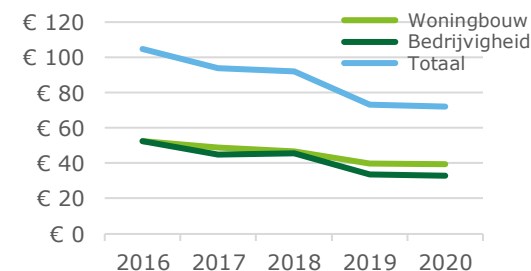

Almelo Noordoost

Bedrijvenpark Twente-Noord

Rhijnbeek

Totaal grexen (boekwaarde in miljoen)

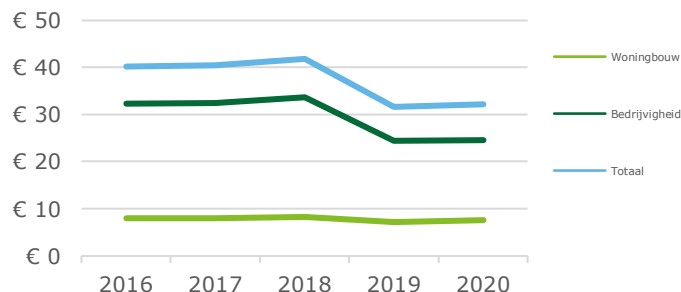
Bevindingen actualisering grondexploitaties

Uit ons onderzoek naar de actualisaties komen de volgende bevindingen naar voren:

- De gemeente Almelo diende voor 2020 te komen tot een herprogrammering van de bedrijventerreinen. Hierbij moest 14,2 hectare gereduceerd worden. Voor het opmaken van de jaarrekening heeft de raad besloten om 12,12 hectare te deprogrammeren en de overige hectares zijn inmiddels verkocht. Zoals ook blijkt uit de jaarrekening gaat de verkoop van de niet gedeprogrammeerde hectares onder het project Bedrijvenpark Twente Noord voorspoedig. Er is een afspraak gemaakt met de provincie Overijssel dat onder bepaalde voorwaarden 10 hectare van de 12,12 gedeprogrammeerde grond alsnog uitgeefbaar wordt. De voorwaarde hiervoor is dat de provincie hier expliciet goedkeuring voor geeft, hetgeen in de toekomst mogelijk zal worden verkregen. Gezien de huidige gestegen vraag wordt deze optie steeds realistischer, waardoor dit ook potentieel effect heeft op de huidige verliesvoorziening op dit project van € 7,3 miljoen. Deze keuze zal echter pas in de toekomst plaatsvinden, waardoor de jaarrekening over 2020 niet zal worden beïnvloed.
- Afgelopen jaar is voor 5,1 hectare aan bedrijventerreinen verkocht. De verkopen liggen daarmee licht voor op de raming van 4,6 hectare.
- Op basis van recente taxaties blijkt dat de ingerekende prijzen van bedrijventerreinen onderbouwd kunnen worden. Het gebruik van taxaties is conform ons advies. De gemeente heeft hier voortvarend opvolging aan gegeven.
- Het college heeft d.d. 15-12-2020 het besluit genomen om de prijzen voor de kavels in het complex Almelo Noord Oost te verhogen, gebruik makend van een staffelprijs. Deze staffelprijs is met name verhoogd voor kleinere kavels (+ €5/m²), gezien de grote vraag voor deze kavels ten opzichte van grotere kavels. Conform de vereisten van het BBV inzake de POC (Percentage of Completion) is de tussentijdse winstneming bepaald en verantwoord in lijn met 2019. Voor het complex Almelo Noord Oost is in 2020 daarmee de tussentijdse winstneming gestegen van € 1,3 miljoen in 2019 naar € 2,8 miljoen in 2020. Mocht in de toekomst blijken dat grondexploitatie verslechtert, dan kan dit echter resulteren in het terugnemen van resultaten.
- Voor het project 'Rhijnbeek' loopt de procedure met de provincie nog. De provincie heeft een reactieve aanwijzing uitgesproken omdat Almelo enkele wijzigingen niet met de buurgemeenten heeft afgestemd. Zowel de gemeente Almelo als koper geven aan dat de wijzigingen in lijn zijn met de omgevingsvergunning en daarmee willen ze ervoor zorgen dat de reactieve aanwijzing wordt ingetrokken. Als dit resultaat wordt bereikt kan het proces verder doorgang vinden en het bestemmingsplan en bouwvergunning ter inzage worden gelegd voor mogelijk bezwaar. Hierdoor is de verkoop van de grond aan de koper doorgeschoven naar 2022. De gemeente heeft de overeenkomst met de koper verlengd. Het is onbekend hoe lang de procedure nog zal lopen. In de calculatie is rekening gehouden met verkoop aan de beoogde partij tegen de prijs die met deze partij is afgesproken. Aangezien de provincie de vestiging door de koper niet verboden heeft, zijn wij hiermee akkoord. Wij onderschrijven echter wel het risico dat indien het bestemmingsplan niet wordt goedgekeurd dit kan leiden tot een andere waardering van het project Rhijnbeek.

Voorziening grondbedrijf

(in miljoen)

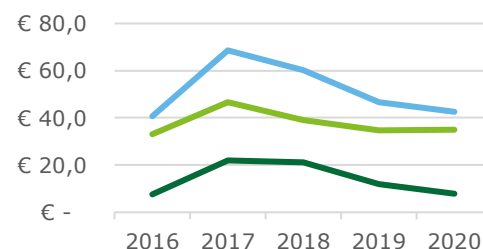
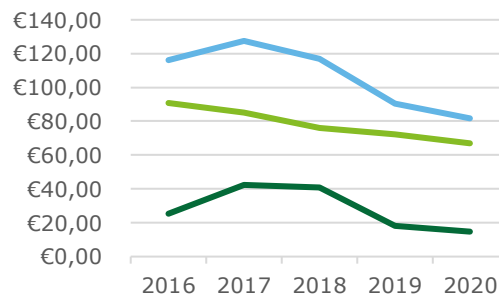
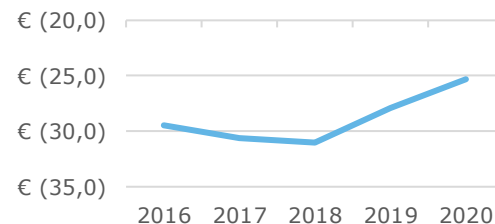
Voor een nadere onderbouwing van de hoogte van de voorziening verwijzen wij u naar de paragraaf 'Grondbeleid' (hoofdstuk 3.7 van het jaarverslag 2020) en naar de MPG, waar u de belangrijkste complexen en de daarmee gepaard gaande risico's toelicht.

Zoals blijkt uit de grafieken hiernaast nemen de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten af, en wordt een tekort van in totaal € 25,3 miljoen op contante waarde verwacht (2019: € 27,9 miljoen). Deze (verwachte) uitkomsten zijn in belangrijke mate afhankelijk van de uitgangspunten voor de planning (fasering) en van de gehanteerde rekenrente (renteomslagmethode).

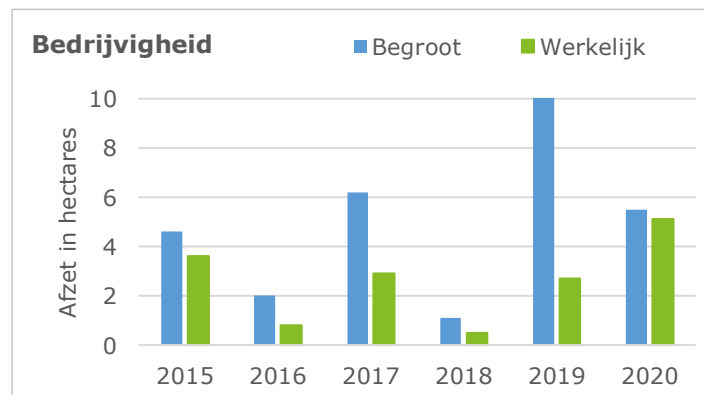
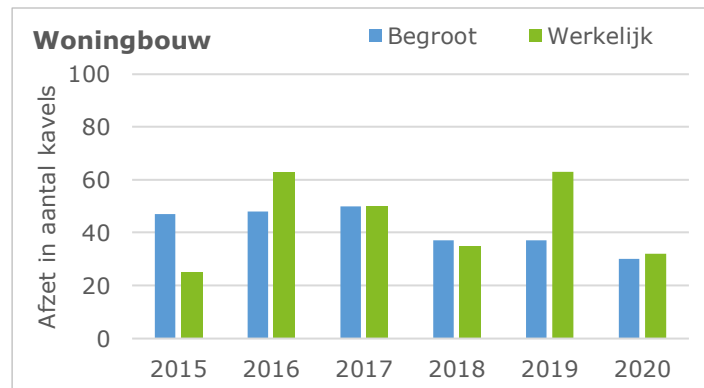
'Tekort grondbedrijf op contante waarde is gedaald ten opzichte van 2019'

Legenda

Grondexploitaties woningbouw
Grondexploitaties bedrijvigheid
Totaal grondexploitaties

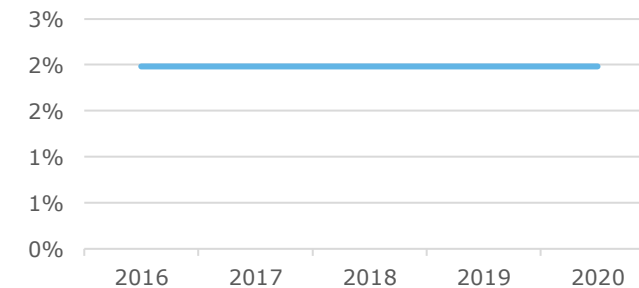
Nog te maken kosten (in miljoen)**Te realiseren opbrengsten** (in miljoen)**Resultaat** (contante waarde in miljoen)

De meerjarige ontwikkeling in de begrote en gerealiseerde afzet is als volgt visueel weer te geven:

Voor de afzet van de woningbouw is te constateren dat de (oorspronkelijk) geplande verkopen gerealiseerd zijn. Voor bedrijvigheid geldt nagenoeg eenzelfde beeld, gezien de daadwerkelijke verkochte hectares in lijn liggen met wat is begroot. Wij merken op dat voor bedrijvigheid de verkoop van project Rhijnbeek is uitgesteld naar 2022, welke eerst was begroot in 2019. De toegenomen verkopen worden veroorzaakt door de verkopen in het project bedrijvenpark Twente Noord, welke duidelijk profiteert van de gestegen vraag.

Rekenrente grondexploitatie

Tot slot merken wij op dat de opbrengst van één bedrijventerrein (Rhijnbeek) afhankelijk is van de mogelijkheid om een vergunning te verstrekken aan de beoogde koper. Hetgeen, zoals al benoemd, afhankelijk is van de reactieve aanwijzing vanuit de provincie.

De rekenrente voor actualisatie grondexploitatie

De bij de actualisatie van de grondexploitatie gehanteerde rekenrente is berekend op basis van de voorschriften van de Commissie BBV en ontwikkelt zich als volgt:

Voor de komende jaren geldt een bandbreedte van 0,5% ten opzichte van de gehanteerde rente (1,98%), waarbinnen bijstelling niet hoeft plaats te vinden.

Evaluatie van de belangrijkste inschattingen van het management

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen.

Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', ter 'egaliseren van kosten' ('groot onderhoud'), en 'voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is'.

Voor de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egaliseren van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college.

Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorzien risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet bedoeld om ons een oordeel te vormen over individuele schattingsposten. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Voorziening XL Businesspark Twente

Bij het behandelen van de jaarrekening van RBT in de raad is het van belang om te beseffen dat er sprake is van een aanzienlijk verwacht verlies (€ 4,7 miljoen). Het verwachte verlies is positief bijgesteld ten opzichte van 2019 met € 7,2 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door verlaagde rentetoerekening als gevolg van de herfinanciering (impact: € 4,3 miljoen), door vermindering van de kosten van het bouw- en woonrijp maken voor zowel de gerealiseerde kosten als de nog te maken kosten (impact: 3,3 miljoen) en door de looptijd verkorting door versnelde uitgifte (impact: € 1,5 miljoen).

Door de daling van het verwachte verlies is de voorziening die de gemeente Almelo heeft gevormd voor haar aandeel in dit verlies met € 1,7 miljoen vrijgevallen. Indien de verliesverwachtingen in de toekomst weer gaan tegenvallen, zal de voorziening opnieuw verhoogd moeten worden.

Effecten corona

Wij sommen hier de belangrijkste effecten van corona op de jaarrekening van de gemeente Almelo op:

- Waardering vorderingen: als gevolg van financiële problemen of tekorten bij debiteuren en andere soorten schuldenaars bestaat een toegenomen risico op het niet ontvangen van vorderingen. Wij hebben de invorderingsrisico's en daarmee de waardering van de vorderingen gecontroleerd en wij merken op dat als gevolg van diverse steun- en coulancemaatregelen (door het rijk dan wel door de gemeente) nog geen sprake is van grote mutaties in de oninbare vorderingen.

- Subsidieverstrekkings: de gemeente heeft in de algemene subsidieverordening een hardheidsclausule opgenomen. Hierin staat dat het college in bijzondere gevallen kan afwijken. Dit houdt in dat ondanks gesubsidieerde instellingen niet alle prestaties hebben geleverd, de subsidies op basis van de hardheidsclausule kunnen worden vastgesteld en hiermee rechtmatig kunnen worden beschouwd.
- Tozo: Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage heeft de accountant van het ROZ deze regeling gecontroleerd. Uw gemeente is ondanks een snelle invoering van deze regeling en de wijzigingen ervan gedurende 2020 en 2021 in staat geweest aantoonbaar te voldoen aan de gestelde rechtmatigheidseisen. Zowel uw interne controlewerkzaamheden als onze zelfstandig uitgevoerde dossiercontroles bevestigden deze uitkomst.

De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft tevens voor dat de externe accountant een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw Misbruik en Oneigenlijk beleid (M&O beleid) voor de Tozo-regeling. Wij hebben vastgesteld dat binnen uw gemeente in algemene zin procedures aanwezig zijn om misbruik en oneigenlijk gebruik te detecteren. Ten aanzien van de Tozo-regeling was in 2020 nog geen specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld en is er geen opvolging gegeven aan de signalen vanuit het Inlichtingenbureau.

De uitvoering van het M&O beleid loopt door in 2021. Afhandeling van de signalen vanuit het Inlichtingen-bureau met gevolgen voor eerder afgegeven beschikking Tozo worden verantwoord in de SiSa-bijlage over 2021. Wij adviseren derhalve om in 2021 aandacht te hebben voor de toereikendheid van het M&O beleid zoals onlangs is opgesteld door het ROZ en dat de signalen vanuit het Inlichtingenbureau zullen worden opgevolgd.

IGM

De gemeente Almelo heeft leningen verstrekt aan haar verbonden partij IGM voor een bedrag van € 8,0 miljoen ultimo 2020 (2019: € 12,1 miljoen). IGM heeft van Almelo twee type leningen ontvangen: annuïtaire leningen die geleidelijk worden afgelost en 'bullit' leningen die ineens moeten worden afgelost.

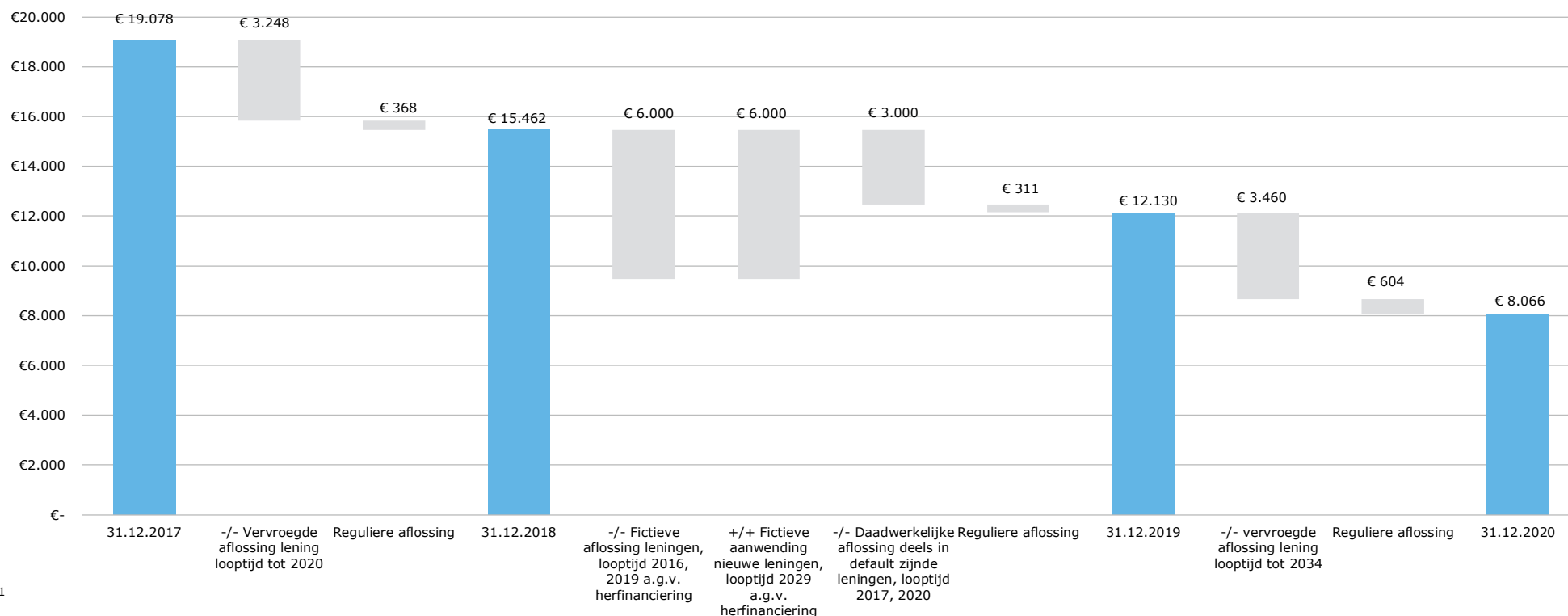
In 2020 heeft IGM middels vervroegde en reguliere aflossingen in totaal € 4,1 miljoen afgelost. Dit ligt in lijn met het afbouwscenario. Dit afbouwscenario houdt in dat IGM geleidelijk het vastgoed verkoopt. Echter wel met de intentie dat IGM actief zoekt naar mogelijkheden om het vastgoed te verkopen. De hiermee vrijgekomen liquiditeiten dienen dan te worden gebruikt voor een versnelde aflossing van door de gemeente verstrekte leningen.

Door de gedane aflossingen staan per ultimo 2020 nog drietal leningen uit, waarvan twee 'bullit' leningen met een looptijd tot 2029 en één annuïtaire lening met een looptijd tot en met 2035. De verwachting van IGM is dat zij binnen nu en twee jaar de overige leningen ook vervroegd zullen aflossen, afhankelijk van verkopen van de panden die in haar bezit zijn.

Van belang is dat IGM het gekozen scenario ook werkelijk executeert en niet afwijkt van de gemaakte afspraken. Het is aan de gemeente om dit te monitoren. Wij hebben begrepen dat dit ook de opdracht voor de nieuwe directie van IGM is.

Voor de herfinanciering merken wij het volgende op. In de afgelopen jaren heeft de gemeente steeds een risico-opslag ingerekend op de leningen aan IGM. In 2018 is deze opslag ook in rekening gebracht. Bij de herfinanciering in 2019 is afgezien van deze risico-opslag. Wij hebben u in 2019 geadviseerd om in het kader van een zakelijke relatie in plaats van deze risico-opslag aanvullende zekerheden (zoals onderpand) te vragen bij IGM en dit ook juridisch te laten vastleggen. Wij hebben vernomen dat u dit advies ter harte hebt genomen en dat de gemeente ultimo 2020 beschikt over hypothecaire zekerheden ter waarde van € 8,0 miljoen.

Wij zullen blijven monitoren in hoeverre de vorderingen op IGM worden afgelost en of deze in de toekomst nog inbaar zijn.

Sociaal domein (3 decentralisaties)

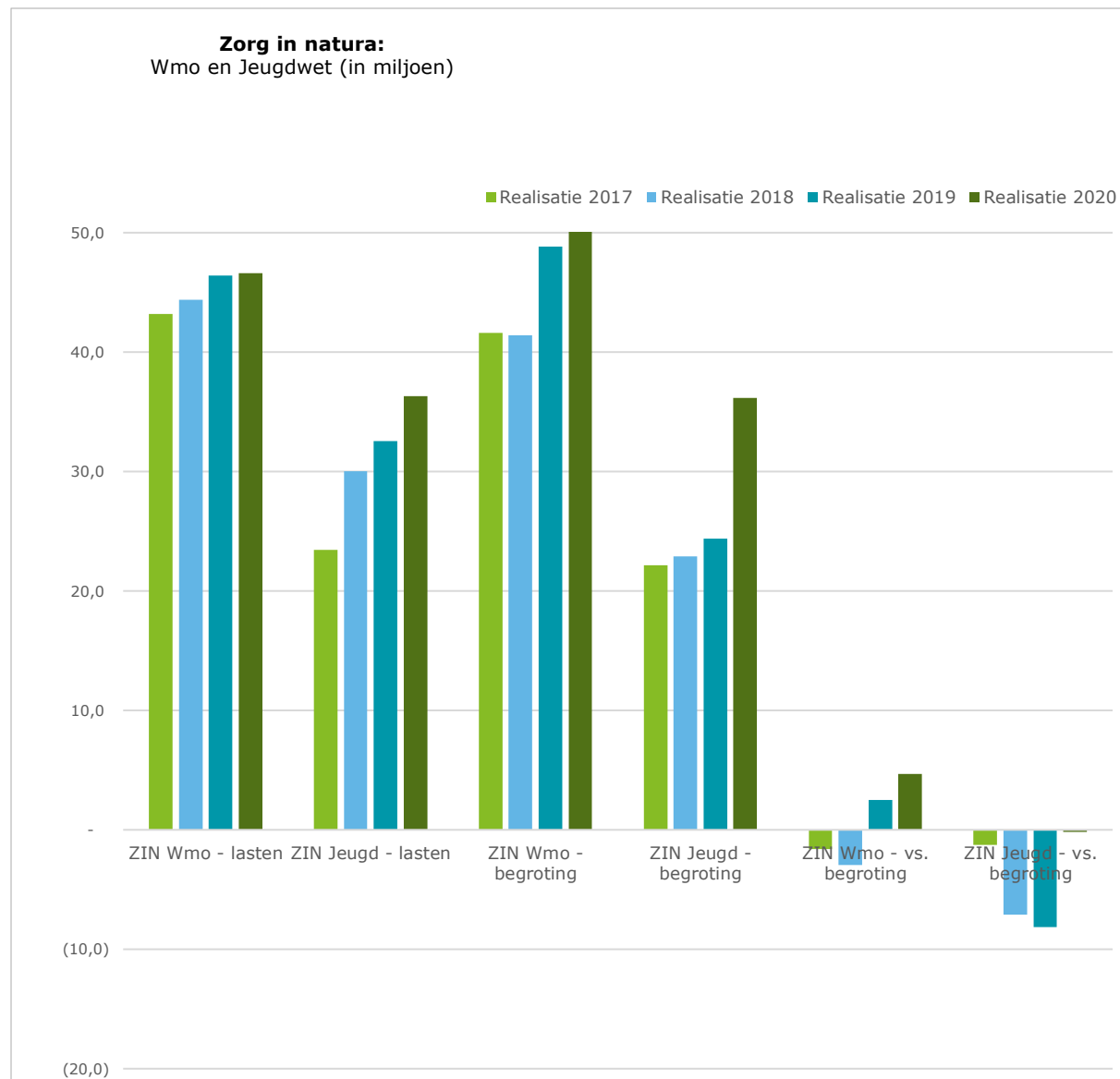
Voor de jaarrekeningcontrole 2020 hebben wij – met inachtneming van de Audit Alert Sociaal Domein van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) – de door uw gemeente getroffen maatregelen om te komen tot een getrouwe en rechtmatige besteding van de zorg in natura (Wmo en Jeugd, exclusief PGB's) geëvalueerd.

PGB's en Sociale Verzekeringsbank

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft een controleverklaring met beperking bij de verantwoordingen 2020 verstrekt. Voor de gemeente Almelo heeft de accountant van de SVB voor € 303.000 aan fouten voor getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. De geconstateerde fouten passen binnen de goedkeuringstoleranties.

Zorg in Natura/Jeugdzorg en WMO

In de bestedingen aan zorgaanbieders WMO, Beschermd Wonen en Jeugd hebben wij in 2020 geen onzekerheden voor getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. Dit is het gevolg van de door ons verrichte IT-Audit op het sociaal domein.

Begrotingsoverschrijdingen zijn toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020 hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

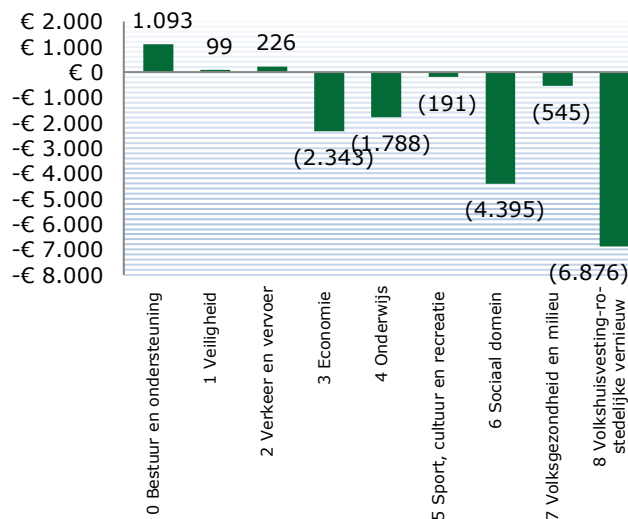
Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

De belangrijkste inhoudelijke aanpassing betreft de vaststelling dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per hoofdtakveld niveau. Zoals blijkt uit de hierna opgenomen figuur is op een drietal hoofdtakvelden een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren.

Verschillen tussen begrote en werkelijke lasten (in duizenden)

Deze overschrijdingen zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 (paragraaf 4.2.3) en zijn in de tabel hiernaast door ons vermeld.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijding naar de analyse begrotingsrechtmatigheid, zoals opgenomen in paragraaf 4.2.3 van de jaarrekening 2020. Hiermee legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2020. De geconstateerde kostenoverschrijdingen die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt hebben – gezien de oorzaak en de toelichting – geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Begrotingsoverschrijdingen

Hoofdtakveld 0 Bestuur en ondersteuning	Past binnen het bestaande beleid en is tijdig gemeld aan de raad.
(totaal € 1,1 miljoen)	<i>Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.</i>
Hoofdtakveld 1 Veiligheid	Past binnen het bestaande beleid en is tijdig gemeld aan de raad.
(totaal € 0,1 miljoen)	<i>Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.</i>
Hoofdtakveld 2 Verkeer en vervoer	Past binnen het bestaande beleid en is tijdig gemeld aan de raad.
(totaal € 0,2 miljoen)	<i>Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.</i>

Schatkistbankieren

Met de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (= alle middelen boven een per decentrale overheid te bepalen limiet). Voor uw gemeente geldt voor 2018-2020 jaarlijks een limiet tussen de € 2.001.000 en € 2.125.000. Decentrale overheden dienen in de jaarrekening verantwoording af te leggen over het gemiddelde banksaldo per kwartaal en de over- dan wel onderschrijding van de toegestane limiet. Uit de verantwoording van het schatkistbankieren over 2018-2020 – zoals opgenomen in de toelichting op de balans – blijkt dat de gemeente Almelo gedurende 11 van de 12 kwartalen in deze periode de toegestane limiet heeft overschreden met gemiddeld € 5.933.000. In overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV, kwalificeren de afwijkingen van het schatkistbankieren als niet-financiële rechtmatigheidsfouten en wegen deze niet mee in ons rechtmatigheidsoordeel.

Niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid van Europees aanbesteden

Naar aanleiding van de uitgevoerde controlewerkzaamheden inzake de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij onrechtmatigheden vastgesteld die echter geen impact hebben op de strekking van de controleverklaring. Wij hebben een afwijking geconstateerd groot € 0,4 miljoen.

Wij constateren dat de inkoopfunctie bij Almelo grotendeels decentraal wordt uitgevoerd. Aan het einde van het jaar worden controlewerkzaamheden op de aanbestedingen uitgevoerd ten behoeve van het balansdossier voor de accountant. Gedurende het jaar worden inkoopadviseurs ingeschakeld, indien daar behoefte aan is. Vanwege het belang van het voldoen aan de Europese aanbestedingsregels adviseren wij u om de controle op de aanbestedingen te centraliseren en preventieve waarborgen in te richten, zoals wij hebben gecommuniceerd in onze managementletter. Hiervan gaat ook een preventieve werking uit waardoor de bewustwording van de Europese regelgeving eveneens kan stijgen.

Wij onderkennen dat de gemeente inspanningen heeft verricht om achteraf risico's hierin te beheersen. De aanbevelingen rond het preventief borgen van deze risico's zijn echter nog niet opgevolgd. Wel zien wij verbeteringen in het proces. Onder andere door verrichte periodieke spend-analyses.

Wij hebben het college geadviseerd om op basis van een jaarlijks te ramen inkoopbehoefte en een actueel contractregister vooraf (preventief) vast te stellen dat de voorgenomen inkopen plaatsvinden volgens de juiste aanbestedingsprocedure.

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage 2020 geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien zeven documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U hebt dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden wat betreft de specifieke uitkeringen is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot de naleving van de Wet Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt.

De bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2020 niet meer bedragen dan € 201.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2020 hebben wij geen overschrijdingen van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd.

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot de naleving van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en/of met betrekking tot de publicatieverplichtingen van de WNT.

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van een overtreding van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptiewetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgt met anticorruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de rekeningencommissie. Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft het college ook voorbeelden gegeven van de manier waarop het deze beheerst.

De gemeente Almelo heeft eind 2020 de eerste stappen gezet naar een uitgebreide frauderisicoanalyse, mede naar aanleiding van de "Kadernota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020-2024". Gedurende de opvolgende periode hebben diverse functionarissen van verschillende niveaus sessies gehouden om te komen tot een overzicht van de belangrijkste risico's die de gemeente Almelo loopt, waaronder potentiële frauderisico's. Onderdeel van deze risicoanalyse is het kwantificeren van risico's waardoor potentieel grote risico's goed kunnen worden onderscheiden van kleinere risico's. Ook hebben wij vernomen dat deze analyse een evaluatie omvat voor het identificeren van beheersmaatregelen die de gemeente heeft geïmplementeerd en het potentiële risico kan doen verminderen.

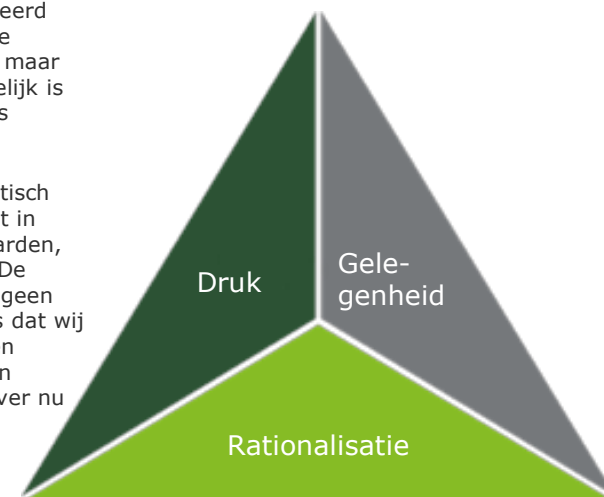
Hiermee bent u in staat om ook het rest-risico te evalueren en waar nodig verdere acties op te zetten. Deze acties kunnen dan worden verankerd in de bijbehorende thema's die worden benoemd in de sturingsagenda van het directieteam. Wij bevelen wel aan om met name de kritische beheersmaatregelen waar nodig te laten toetsen door een externe- of interne auditor, waardoor zekerheid ontstaat over de werking van de beheersmaatregelen.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De accountantscontrole is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt. Vanuit onze controle hebben wij geen signalen verkregen voor (mogelijke) fraude in 2020 of, voor zover nu bekend, 2021.

De financiële positie van uw gemeente (o.b.v. concept-cijfers)

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een samenvatting van de ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is ten opzichte van 2019 toegenomen

In het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2020 bedraagt € 4,9 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 2,8 miljoen aan de reserves gestort, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2020 € 2,1 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2020	2019	2018	2017	2016
Eigen vermogen per 1 januari	25.707	16.910	9.602	(8.608)	(2.078)
Saldo dotaties en onttrekkingen	2.787	5.478	3.901	3.934	962
Gerealiseerd resultaat	2.110	3.319	3.407	14.276	(7.491)
Totaal ('saldo van baten en lasten')	4.897	8.797	7.308	18.210	(6.529)
Herrubricering waardering erfpacht	-	-	-	-	-
Eigen vermogen per 31 december	30.604	25.707	16.910	9.602	(8.607)

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2020 9,5% van het balanstotaal (2019: 8,2% van het balanstotaal).

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit de in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in de reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw gemeente het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	306.302	
Totale lasten	301.405	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		4.897
Af: stortingen in reserves	19.123	
Bij: onttrekkingen aan reserves	16.335	
Saldo mutaties reserves		2.787
Gerealiseerd resultaat		2.110

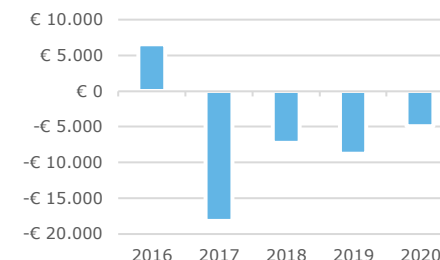
De exploitatie over 2020 laat een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € +/- 4,9 miljoen zien, ten opzichte van een begroot saldo van € -/- 6,4 miljoen. Dit is een voordeel van afgerond € 11,2 miljoen. In hoofdstuk 4.2.3 van de jaarstukken 2020 wordt in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

Op pagina 19 van deze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

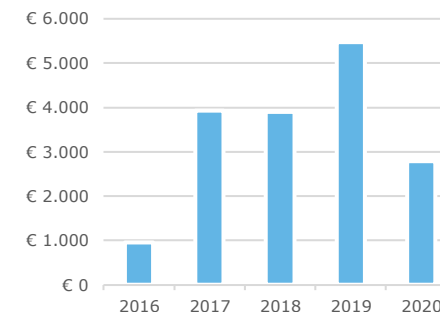
Uit de grafieken blijkt dat na de positieve resultaten over 2019 de gemeente Almelo in 2020 eveneens een positief resultaat heeft behaald. In 2020 is het eigen vermogen gestegen en inmiddels sinds vier jaar weer positief.

Voor de komende jaren verwacht de gemeente Almelo aanhoudende tekorten vanwege de kosten van het sociaal domein. Belangrijk is of het Rijk op deze tekorten structureel gaat bijfinancieren of niet. Wij hebben echter wel vernomen dat de gemeente Almelo onderkent dat er te weinig middelen beschikbaar zijn voor het uitvoeren van de taken, maar dat maatregelen in de vorm van besparingen en innovaties ook moeten zorgen voor het terugdringen van de kosten.

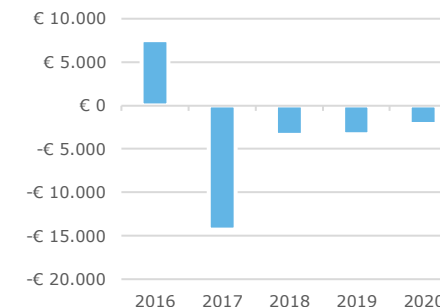
Saldo van baten en lasten

Mutaties in reserves

Gerealiseerd resultaat (negatief is winst)

Het weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's.

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit (voor de samenstelling hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 3.2 in uw jaarverslag 2020) bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming, € 10,7 miljoen positief (2019: 4,4 miljoen positief). Er is dus sprake van een stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2020 ten opzichte van 2019.

De inventarisatie van de risico's die in de paragraaf Weerstandsvermogen (in het jaarverslag) is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een kans inschatting van het zich voordoen van het geïdentificeerde risico, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij wordt een doorlopend inzicht gegeven in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en wordt vermeld welke risico's zijn verdwenen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de grootste risico's.

Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie door middel van een simulatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij het vastgestelde zekerheidspercentage van 90%.

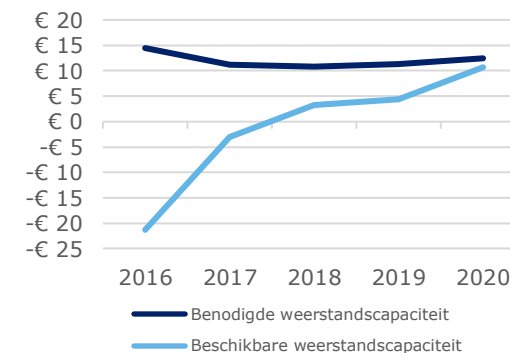
Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van afgerond € 12,5 miljoen (2019: € 11,3 miljoen), inclusief de risico's van grondexploitatie van € 4,7 miljoen (2019: € 3,7 miljoen) die inhoudelijk worden toegelicht in de paragraaf Grondbeleid (hoofdstuk 3.7 in het jaarverslag). Ten opzichte van 2019 is sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's met per saldo € 1,2 miljoen.

'De weerstandscapaciteit verbetert en is bijna voldoende'

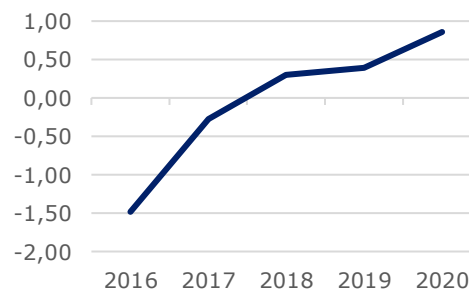
De stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de stijging van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen per eind 2020 is gestegen (op het zekerheidsniveau van 90% is deze 0,86, ten opzichte van 0,39 in 2019). Deze bevindt zich met een 'tekort' van € 1,8 miljoen echter nog onder het door u gestelde doel van 1,2.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.2 "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in uw jaarverslag 2020.

Weerstandscapaciteit (in miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

Interne beheersing (significante bevindingen en actiepunten)

Samenvatting tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

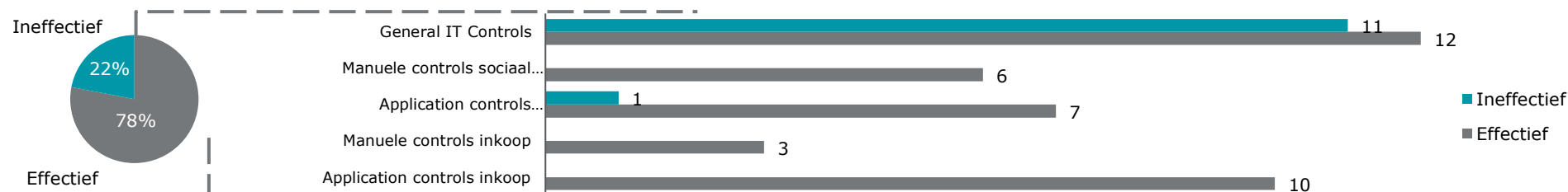
Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2020 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter 2020 en in het afzonderlijke IT Audit bevindingen rapport 2020 & (IT-)Audit Sociaal Domein. Onderstaand hebben wij in samenvattende vorm onze belangrijkste bevindingen opgenomen.

Wij merken op dat de gemeente Almelo ook dit jaar heeft ingezet op de beheersing rondom het sociaal domein. Naar aanleiding van de door ons uitgebrachte offerte hebben wij ons voorstel rond de IT-Audit en Financiële audit van het sociaal domein en ook de inkoop in uitvoering gebracht.

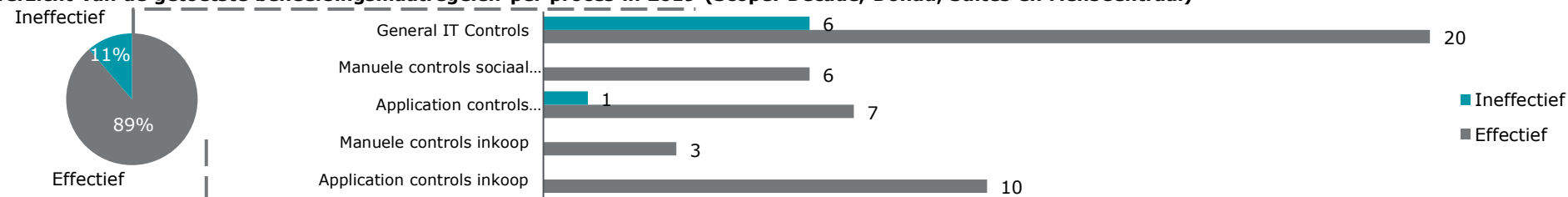
Hiervoor hebben wij diverse General IT Controls rond de relevante informatiesystemen, alsmede 27 sleutel application- en handmatige controls in het proces van het sociaal domein en de inkoop, getoetst. Het eindoordeel hierbij is dat wij kunnen steunen op het proces rond de verantwoording van de declaraties van zorgaanbieders, lees de sociale uitkeringen in natura en de inkoop die via Decade en Donau worden verwerkt. Alsook de verantwoording van de uitkeringen op grond van artikel 69 Participatiewet, lees de sociale uitkeringen in geld. Wij adviseren om deze uitgebreide audit ook voor 2021 en de toekomst te laten plaatsvinden.

Op basis van het testen van de algemene IT-beheersingsmaatregelen hebben wij geen significante bevindingen geconstateerd die de controleaanpak, waarbij gesteund wordt op de IT-beheersingsmaatregelen (geautomatiseerde beheersingsmaatregelen), beïnvloeden. De tekortkomingen die wij hebben vastgesteld in de algemene IT-beheersingsmaatregelen zijn door ons gemitigeerd door middel van aanvullende (gegevensgerichte) werkzaamheden. Wij merken echter op dat het management op bepaalde gebieden additionele verbeteringen kan doorvoeren om de effectiviteit van de algemene IT-beheersingsmaatregelen verder te vergroten.

Overzicht van de getoetste beheersingsmaatregelen per proces in 2020 (Scope: Decade, Donau en Suites)

Overzicht van de getoetste beheersingsmaatregelen per proces in 2019 (Scope: Decade, Donau, Suites en MensCentraal)

Onze kijk op de algemene IT-beheersingsmaatregelen van de gemeente Almelo

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen hebben betrekking op de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersingsmaatregelen rond de geautomatiseerde gegevensverwerking van de gemeente Almelo onderzocht, voor zover deze relevant zijn voor de controle van de getrouwheid van de jaarrekening.

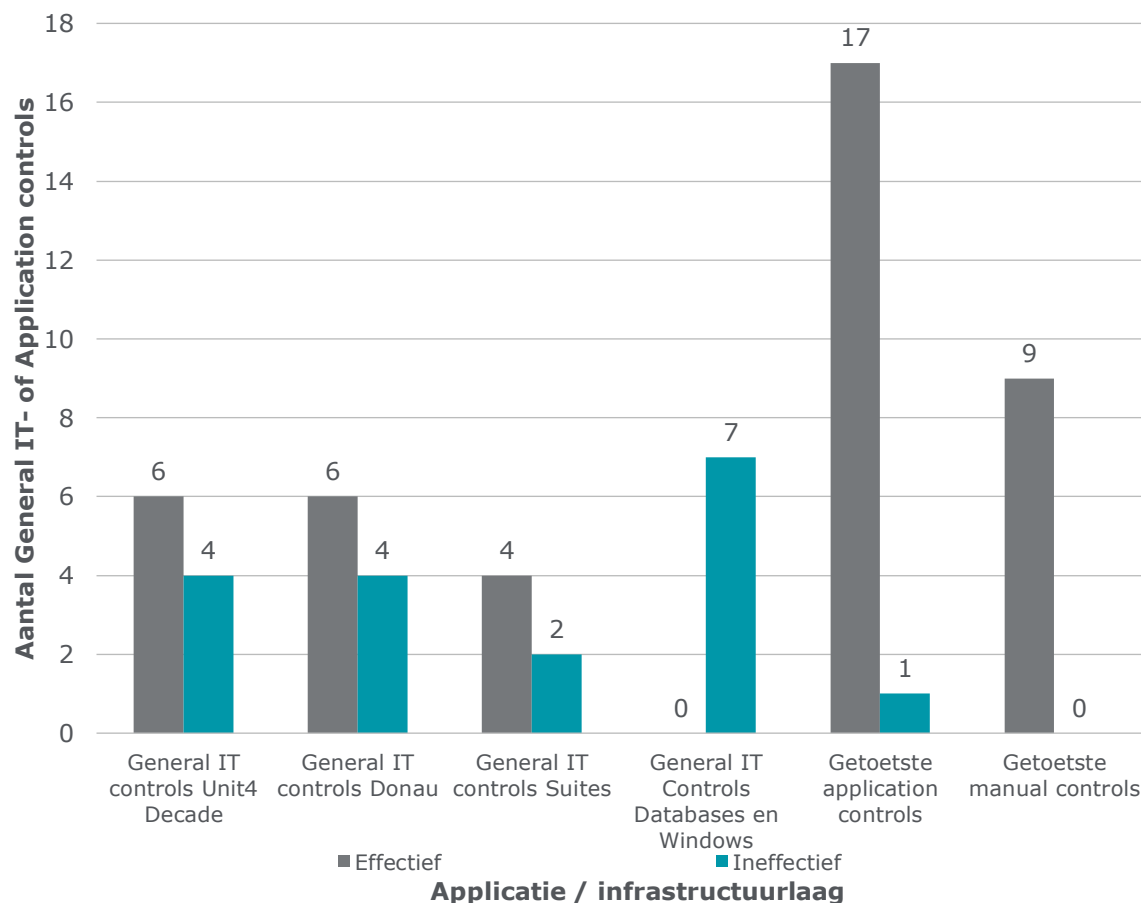
De resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot het testen van de opzet, de implementatie en de effectieve werking van de relevante beheersingsmaatregelen gedurende het jaar 2020 ondersteunen een controleaanpak waarbij (deels) gesteund wordt op de beheersingsmaatregelen. De gemeente is in de sector hier vrij uniek in en wij willen u dan ook complimenteren hiermee. Hierdoor zijn wij in staat om in onze controle te steunen op de systemen in scope, te weten Decade, Donau en Suites. Voor de gemeente Almelo is dit een belangrijke stap voorwaarts naar het zichtbaar borgen van de data-kwaliteit. Wij hebben wel geconstateerd dat op enkele gebieden een beperkte teruggang heeft plaatsgevonden. Dit blijkt ook uit het gegeven dat wij een zestal nieuwe bevindingen hebben geconstateerd en hier mitigerende werkzaamheden op hebben moeten verrichten. Wel onderkennen wij dat de diverse verantwoordelijken direct acties hebben uitgevoerd ten einde kwetsbaarheden die hieruit voortkomen, direct aan te pakken.

Wij merken echter wel op dat het management op bepaalde gebieden additionele verbeteringen kan doorvoeren om de effectiviteit van de algemene IT-beheersingsmaatregelen verder te vergroten. Dit ziet met name toe op de ineffektieve general IT controls rond de systemen zelf en de database onder deze drie applicaties. Om alsnog voldoende zekerheid te krijgen over de betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking, hebben wij aanvullende mitigerende controlewerkzaamheden uitgevoerd. Uit deze controlewerkzaamheden volgen geen bijzonderheden, en we zijn hiermee in staat om in onze controleaanpak (deels) te steunen op de beheersingsmaatregelen. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar ons IT Audit bevindingen rapport 2020 & (IT-)Audit Sociaal Domein.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking van de Gemeente Almelo

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking.

Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden, anders dan de waarnemingen zoals hiervoor besproken.

Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties.

Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1a – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 160.000.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	N.v.t.
Onrechtmatigheid van de betaalde PGB bestedingen bij SVB	€ 303.000	€ (303.000)
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 303.000	€ (303.000)
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 303.000	€ (303.000)
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	€ 358.669	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 661.669	

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het normenkader 2020 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage A1b – Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle boven de rapportagedrempel van € 160.000.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheden	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	N.v.t.	N.v.t.
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	N.v.t.	

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het normenkader 2020 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 – In de controle opgenomen aanpassingen

De onderstaande tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde afwijkingen boven de rapportagedrempel van € 160.000.

Aard van de gecorrigeerde controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Feitelijke controleverschillen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Inschattingverschillen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Geprojecteerde (inschattings)verschillen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Totaal	N.v.t.	N.v.t.

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het normenkader 2020 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage B – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2020

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C1	Regeling specifieke uitkering reductie energiegebruik	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
I&M E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
I&M E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
I&W E38B	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet – gemeentedeel 2016	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2016	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Specifieke uitkering Sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Totaal			€ 0	

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Almelo

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Almelo in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.

- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheidsevaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of audit committee, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Almelo te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Almelo

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

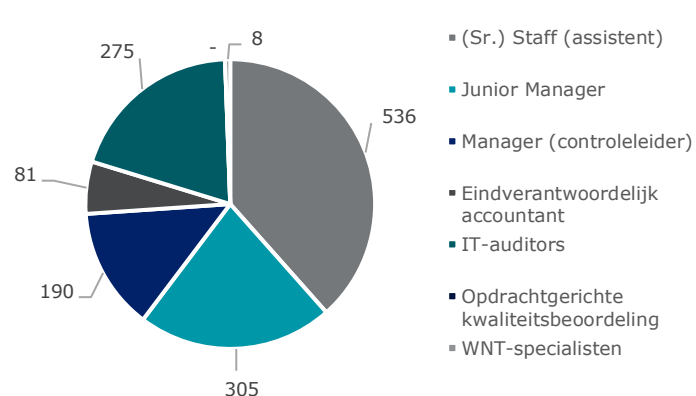
Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

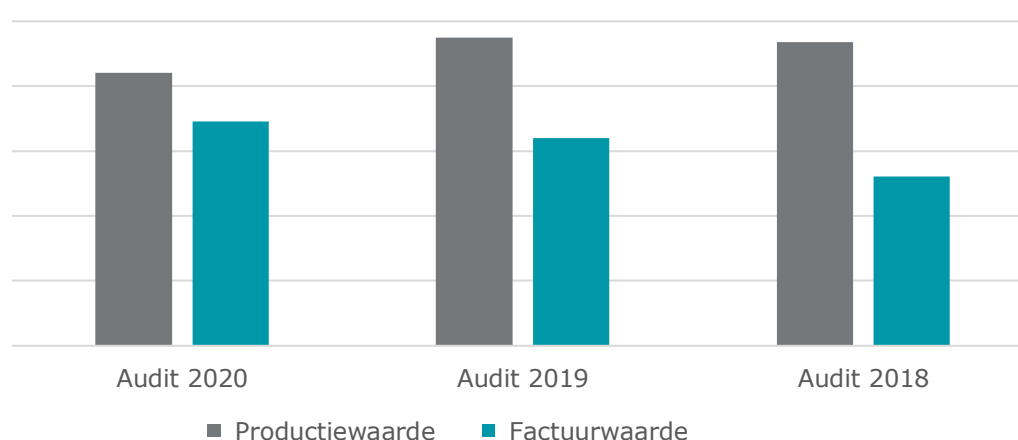
Bijlage D - Urenbesteding jaarrekeningcontrole 2020

Een van de maatregelen om te komen tot verdere verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole is dat de accountant aan het toezichthoudend orgaan van de gecontroleerde rechtspersoon rapporteert hoeveel partner-/director- en team-uren hij verwacht te besteden (voorcalculatie) en daadwerkelijk heeft besteed (nacalculatie) aan de uitvoering van de jaarrekeningcontrole. In overeenstemming met deze maatregel hebben wij onderstaand de geraamde tijdbesteding weergegeven ten opzichte van de werkelijke tijdbesteding tot en met 21 april 2021.

Func tione niveau	Geraamde uren besteding 2020	In %	Werkelijke uren besteding 2020 (verwachting)	In %	Werkelijke uren besteding 2019	In %
(Sr.) Staff (assistent)	396	32%	536	37%	698	43%
Junior Manager	346	28%	305	21%	354	22%
Manager (controleleider)	195	16%	190	15%	249	15%
Director	-	-	-	-	35	2%
Eindverantwoordelijk accountant	80	6%	81	6%	83	5%
IT-auditors	211	17%	275	21%	200	12%
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	-	-	-	-	-	-
WNT-specialisten	8	1%	8	1%	8	1%
Totaal	1.236	100%	1.395	100%	1.627	100%

€ 250.000
 € 200.000
 € 150.000
 € 100.000
 € 50.000
 € -

Bijlage E – Hoe reageert Deloitte Accountants op de risico's van Covid-19?

Impact op de controle

Deloitte heeft de reactie op de Covid-19-situatie vanaf het begin nauwlettend gevolgd en beheerd om te kunnen reageren waar nodig. De gezondheid en veiligheid van onze mensen staat voorop, maar we doen ons uiterste best om ervoor te zorgen dat we controles kunnen uitvoeren volgens de vereiste tijdslijnen. Hieronder vatten we onze reactie samen.

Impact op de controle en onze reactie

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die Deloitte heeft genomen:

- Wij hebben regelingen in het kader van een Business Continuity Plan ('BCP') die in overeenstemming zijn met ISO 22301. Ons BCP voor de organisatie is vastgesteld om de impact van Covid-19 op al onze activiteiten te overwegen en te verminderen. De gezondheid en veiligheid van onze mensen en degenen met wie we werken, staat voorop. Dit omvat het verstrekken van advies en ondersteuning aan medewerkers, het ontwikkelen van responsplannen en upgrades van onze IT-infrastructuur om de capaciteit voor veilig werken op afstand te vergroten.
 - We hebben de mogelijkheid om op afstand samen te werken met onze controlecliënten, met behulp van een aantal samenwerkingstools, waaronder Deloitte Connect (een tool die een veilige tweerichtingsdialoog tussen het Deloitte-team en het management mogelijk maakt om de opdrachtcoördinatie effectief te beheren) en Microsoft teams om samen te werken en activiteiten te begeleiden.
 - We hebben voldoende servercapaciteit, zodat al onze mensen op afstand kunnen werken. Een belangrijk onderdeel van onze noodplanningsstrategie was het adviseren van al onze mensen om hun laptops elke avond en weekend mee naar huis te nemen, zodat ze thuis kunnen werken als dat nodig is.
 - We hebben regelmatig contact met regelgevers en andere Deloitte-vestigingen om de impact lokaal te coördineren en te begrijpen, zodat we wereldwijde controles kunnen uitvoeren.
- Onze teams geven prioriteit aan het werk dat gedaan moet worden (bijv. inventarisaties).
 - Intern hebben we reisbeperkingen en hebben we ontmoetings- en samenkomstprotocollen geïmplementeerd om besmetting te minimaliseren. We beoordelen ook teamsamenstellingen om te proberen het risico op verstoring van volledige teams te minimaliseren.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 264,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.